

De lokale duurzaamheidsmeter verdient bredere invoering

Minister Guusje ter Horst van Binnenlandse Zaken huldigde op de Dag van de Duurzaamheid – 9 september 2009 – de zes meest duurzame gemeenten van Nederland. Koplopers zijn Breda en Alkmaar die samen de eerste plaats delen. De Lokale Duurzaamheidsmeter 2009 is een instrument, ontwikkeld door COS Nederland, en peilt de stand van zaken bij gemeenten op de drie dimensies van duurzame ontwikkeling: People, Planet en Profit. Ruim 130 gemeenten hadden begin september de vragenlijsten ingevuld.

Zoals bekend staat Duurzame ontwikkeling hoog op de agenda van de overheid. In 2007 hebben de decentrale overheden afspraken met het Rijk gemaakt over het verduurzamen van de eigen bedrijfsvoering. Veel gemeenten en provincies claimen op dit terrein allerlei initiatieven te hebben ontwikkeld. Tegen deze achtergrond stelt de respons op de meting teleur. Immers, ruim tweederde van het aantal gemeenten heeft tot nu toe niet gereageerd. Opvallend is, dat géén van de vier grote gemeenten heeft gereageerd.

Naar de achtergrond van de lauwe respons is het gissen. Een mogelijkheid is, dat duurzaamheid nog vooral wordt geassocieerd met zaken in de kantooromgeving zoals het gebruik van groene stroom, duurzaam inkopen en duurzaam bouwen. De vragenlijsten gaan echter verder en richten de aandacht juist ook op de sociale dimensie. Een andere mogelijkheid is, dat de meter wordt gezien als een van de vele meetinstrumenten die er op dit gebied al zijn. De meeste instrumenten zijn gericht op het inter-

ne functioneren. Het unieke van de Lokale Duurzaamheidsmeter is dat het transparante manier, openbaar maakt hoe een gemeente er in vergelijking met de rest van de Nederlandse gemeenten voor staat. Bijkomend voordeel is dat de benchmark begrijpelijk is, zowel voor bestuurders als voor inwoners. Ook kan de Lokale Duurzaamheidsmeter richting geven aan het duurzaamheidsplan binnen een gemeente. De onderlinge concurrentie wordt er door bevorderd. Zo zal de gemeente Tilburg als koploper uit het verleden ongetwijfeld met gemengde gevoelens hebben moeten constateren dat ze door de gemeente Breda is voorbijgestreefd.

Er dus actie geboden om de benchmark breed ingang te doen vinden. Minister Ter Horst benadrukte tijdens de toespraak bij de uitreiking al de noodzaak van doorontwikkeling van het instrument. Meer samenwerking tussen COS Nederland en gemeenten lijkt dan ook logisch. Daarmee kan worden bereikt dat het instrument door gemeenten als 'hun eigendom' wordt gezien. Een opzet waarbij een duidelijkere koppeling wordt gemaakt tussen duurzaamheidsvragen cq. gemeentelijke beleidsproducten bij een gemeente aan deze Lokale Duurzaamheidsmeter creëert dan ook een hogere kans van slagen. Gemeenten hebben ook in het kader van verslaglegging nog een aardige uit-

daging voor de boeg, namelijk het duurzaamheidsverslag.

Verder valt te denken aan het netwerk Gemeenten voor Duurzame Ontwikkeling (GDO). Zeven van de gemeenten die nu vermeld staan in de top 10 van de Lokale Duurzaamheidsmeter 2009 zijn hier al bij aangesloten. En ook de G4 zijn aangesloten bij GDO. In ieder geval is de intentie door GDO uitgesproken om samen met COS te kijken hoe Natuur, Milieu, Educatie & Participatie ingebouwd zijn in de duurzaamheidsmeter en hoe dit kan worden verbeterd.

Voor alle gemeenten geldt dat bij het goed invullen van de Lokale Duurzaamheidsmeter in ieder geval de onderlinge samenwerking tussen afdelingen binnen een gemeente als positief wordt ervaren. En bij een thema als duurzaamheid is het onontbeerlijk hier vanuit een breed perspectief naar te kijken. Dus gun jezelf als gemeente het inzicht en de monitoring van je duurzaamheidsbeleid en maak gebruik van deze openbare benchmark.

